

Komenský a my – Most medzi minulosťou a súčasnosťou **(Vernisáž a slávnostné vyhodnotenie 10. ročníka literárnej a výtvarnej súťaže)**

Motivovaní životom, dielom a vzťahom J. A. Komenského k deťom a mládeži, sympatiami ku Komenskému ako osobnosti svetového významu, človeku vynikajúceho v rôznych oblastiach ľudskej činnosti, ktorého myšlienky sa stali inšpirujúcimi pre generácie následníkov a oslovujú aj našu súčasnosť, sme sa rozhodli vyhlásiť slovenské kolo českej literárnej a výtvarnej súťaže "Komenský a my".

Súťaž si kladie za cieľ prispieť k zvýšeniu historického povedomia našej mladej generácie a podporiť hľadanie samostatných tvorivých riešení z rôznych oblastí života.

(Preambula)

Ako vieme, sociálna pedagogika sa zaoberá vzťahmi medzi sociálnym prostredím a výchovou, formami sociálnej pomoci, otázkami starostlivosti o deti, mládež i dospelých, v konkrétnom sociálnom prostredí. Z toho vyplývajúcou hlavnou úlohou sociálnej pedagogiky je hľadanie optimálnych foriem pomoci človeku v jeho životnej dráhe v rozličnom výchovnom prostredí a taktiež vytvárať výchovne kvalitné prostredie, plné pozitívnych podnetov ako aj kompenzáciou nedostatkov. Jej poslaním je hľadanie účinných foriem prevencie i kompenzácia nedostatkov spoločnosti. Prostredníctvom štúdia výchovy a pedagogizácie prostredia sa snaží o kultiváciu sociálnych skupín a komunít a minimalizáciu rozporu medzi nimi. A práve z uvedených dôvodov predkladáme čitateľom informácie týkajúce sa realizovanej akcie súvisiacej s oblasťou sociálnej pedagogiky českej i slovenskej proveniencie.

Dňa 20. júna 2013 sa v priestoroch Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UKF v Nitre konala vernisáž a slávnostné vyhodnotenie 10. ročníka celoslovenského kola českej literárnej a výtvarnej súťaže: „Komenský a my“. Pozornosť sa venovala výsledkom tvorivej činnosti súťažiacich detí a mládeže základných a stredných škôl z celého Slovenska, ktorým boli udelené diplomy a zaujímavé ocenenia za ich víťazné práce.

Na českú súťaž s jej jedenástym ročníkom, ktorú vyhlasuje a odborne garantuje Unie Comenius v Prahe (a organizačne zabezpečuje ZŠ Brandýs nad Orlicí), nadväzuje slovenské kolo súťaže. Hlavným usporiadateľom a organizátorom súťaže na Slovensku je Katedra pedagogiky Pedagogickej fakulty UKF v Nitre, ktorá súťaž organizuje aj v rámci projektu UGA IV/16/2012 „Rozvoj osobnosti detí a mládeže prostredníctvom poznávania odkazu a myšlienok J. A. Komenského“. Záštitu nad celoslovenským kolom súťaže a odbornú garanciu prijala pôvodne dekan PF UKF v Nitre prof. PhDr. Gabriela Petrová, CSc., ako aj novozvolená dekan PF UKF v Nitre prof. PhDr. Eva Szórádová, CSc.

Odbornými garantmi sú okrem menovanej prof. PhDr. Evy Szórádovej, CSc. i doc. PhDr. Jana Přívratská, CSc. (za Unie Comenius v Prahe), prof. PhDr. Viera Kurincová, CSc. a doc. PaedDr. Júlia Ivanovičová, PhD. (za Katedru pedagogiky v Nitre).

Organizační garanti PhDr. Katarína Račeková, PhD., PaedDr. Alexandra Pavličková, PhD., PaedDr. Tomáš Turzák, PhD. (kurátor výstavy), PaedDr. Dana Kollárová, PhD., PaedDr.

Renáta Polakovičová, PhD. a PaedDr. Janka Satková, PhD. súčasne tvorili aj odbornú porotu celoslovenskej výtvarnej a literárnej súťaže, ktorú nesmierne potešila vysoká kvalita a úroveň súťažiacich prác, preto mala tak po minulé roky, ako aj tento rok neľahkú úlohu, a to vybrať tie najlepšie a najzaujímavejšie práce žiakov a študentov. Porota napokon rozhodla popri ocenených prácach vybrať ďalšie práce, ktoré sú každoročne vystavované v Galérii Univerzum Pedagogickej fakulty UKF pod názvom: „Práce, ktoré zaujali“. Okrem toho porota udelila i čestné uznania.

V celoslovenskom 10. ročníku literárnej súťaže „Komenský a my“ súťažiaci prostredníctvom svojich zamyslení, úvah a esejí prezentovali vlastné názory, myšlienky a postrehy v stvárnení nasledovných kľúčových tém:

Kategória A (7. – 9. ročník ZŠ a I. stupeň osemročných gymnázií) s témou: „Keby si bol zvieratom, chcel by si byť domácim miláčikom alebo tvorom divokým a slobodným?“ (zamyslenie).

Kategória B (študenti PASA, PAKA, štvorročných gymnázií a II. stupňa osemročných gymnázií) s témou: „Človek a masky v ňom“ (esej, úvaha).

Ústredný motív 10. ročníka celoslovenskej výtvarnej súťaže „Komenský a my“, v duchu hlavnej témy „Orbis Pictus 21. storočia – nové stránky knihy „Svet v obrazoch očami detí“ sa vo výtvarnej časti orientoval na „Strom“:

Kategória A 1 (1. – 2. ročník ZŠ) s témou: „STROM – strom ako domov pre rôzne veľké, malé, ale aj fantastické zvieratá“.

Kategória A 2 (3. – 4. ročník ZŠ) s témou: „STROM – strom ako domov a jeho premeny v čase“.

Kategória B 1, B 2 (5. – 6. ročník ZŠ, 1. – 2. ročník osemročných gymnázií, 7. – 9. ročník ZŠ, 3. – 4. ročník osemročných gymnázií) s témou: „STROM – život stromu, jeho rôzne podoby a premeny v ročných obdobiach“.

Kategória C (študenti PASA, PAKA a štvorročných gymnázií, II. stupeň osemročných gymnázií) s témou: „STROM – duša a pamäť stromu a jeho význam pre človeka“.

Unia Comenius túto súťaž vyhlasuje pre všetky základné a stredné školy v Českej republike na rozdiel od slovenského kola, pretože na Slovensku je súťaž určená pre školy, ktoré nesú v názve meno J. A. Komenského, prípadne sídlia na ulici po ňom pomenovanej, ako aj cvičné základné a stredné školy UKF v Nitre a tiež iné, dobrovoľne zapojené školy. 10. ročník súťaže mal veľkú odozvu medzi základnými a strednými školami, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že sa ho zúčastnili súťažiaci z celého Slovenska.

V úvodnej časti vyhodnotenia súťaže „Komenský a my“ účastníkov privítala a so slávnostným prejavom sa prítomným prihovorela PaedDr. Dana Malá, PhD. – prodekanka pre rozvoj fakulty a celoživotné vzdelávanie. Príhovor v mene Unie Comenius ako hosť predniesla doc. PhDr. Jana Přívratská, CSc. z Prahy. V mene zástupcu Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja, odboru školstva, mládeže, športu a kultúry, sa prihovorela odborná referentka pre metodickú činnosť Mgr. Iveta Verešová, ktorá ocenila snahy žiakov a učiteľov zapájať sa do podobných súťaží. Kladne zhodnotila i záujem Katedry pedagogiky

Pedagogickej fakulty UKF podporovať rozvoj mladých umelcov. Nitriansky samosprávny kraj sa podieľa na organizovaní súťaže už piaty rok. Od minulého ročníka sa rozhodol oceniť najaktívnejšiu školu v Nitrianskom kraji symbolickým darom (jablko zo skla), v ktorom je vgravírovaný symbol súťaže „Komenský a my“. Mgr. Iveta Verešová odovzdala túto cenu za úspešnú reprezentáciu nitrianskeho regiónu ZŠ Fatranská v Nitre, ktorú prevzala Mgr. Eva Kupková. Nakoniec účastníkov pozdravila prof. PhDr. Viera Kurincová, CSc. – vedúca Katedry pedagogiky PF UKF v Nitre, ktorá vo svojom prejave poukázala na prepojenie vysokoškolskej edukačnej teórie s praxou, čoho dôkazom je i zmieňovaná súťaž, ktorá nadobudla celoslovenský charakter.

Ocenenie si prevzalo v celkovom počte 33 súťažiacich žiakov z 26 škôl. Odborná porota však ocenila čestným uznaním i pedagóga Mgr. Pavla Šima-Juríčka z PAKA Modra, ktorému bola odovzdaná cena rektora UKF v Nitre prof. RNDr. Libora Vozára, CSc.

Slávnostné odovzdávanie cien spestrili kultúrnym programom študenti hudobno-dramatického odboru zo Súkromného konzervatória v Nitre svojím prednesom z tvorby J. A. Komenského a taktiež i deti z MŠ Platanova ul. a ZŠ Kráľa Svätopluka, Dražovská ul. v Nitre, v ktorom prezentovali svoje umelecké nadanie. Ich tanečné vystúpenie malo veľký úspech a vyčarilo úsmev medzi všetkými zúčastnenými, podobne ako veľmi netradičné, no o to zaujímavejšie vystúpenie klientov z Mestského denného stacionára pre ťažko zdravotne postihnutých mladých občanov v Nitre so sídlom na Baničovej ulici.

Slávnostné otvorenie výstavy ocenených súťažných prác a odovzдание cien bolo v rukách prof. PhDr. Viery Kurincovej, CSc., doc. PhDr. Jany Přívratskej, CSc., doc. Mgr. Adriany Réckej, PhD. a PaedDr. Tomáša Turzáka, PhD.

Program vyhodnotenia moderovala doc. PaedDr. Júlia Ivanovičová, PhD., ktorá vyslovila spomienku na prof. PhDr. Vieru Žbirkovú, CSc., propagátorku myšlienok J. A. Komenského, vďaka ktorej súťaž nadobudla dnešné rozmery.

Naše poďakovanie patrí aj sponzorom súťaže: Rektorát UKF v Nitre, Dekanát Pedagogickej Fakulty UKF v Nitre, Vyšší územný celok Nitra a OZ Akadémie voľného času v Hlohovci, ktorí svojou štedrosťou a ochotou prispeli k radostným úsmevom nielen súťažiacich žiakov, ale aj ich samotných učiteľov.

V záverečnej časti slávnostného vyhodnotenia vyhlásili organizátori 11. ročník súťaže s úprimným očakávaním ešte väčšieho záujmu škôl i samotných žiakov po jubilejnom ročníku – v roku 1 150. výročia príchodu Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu – a prejavili potešenie zo stretnutia v starobylej Nitre v roku 2014.

Prostredníctvom celoslovenskej literárnej a výtvarnej súťaže „Komenský a my“ a preniknutím do literárneho i výtvarného umenia je našim prvotným zámerom rozvíjať tvorivú fantáziu žiakov s aktívnou kreáciou nových, hodnotných diel, ktoré preukazujú schopnosť slobodného realizovania záujmov. Podieľajme sa na distribuovaní stále aktuálnych a bohatých myšlienok J. A. Komenského určených pre dnešnú mladú generáciu:

1. „Chut' k učení má v mládeži všelijakým způsobem rozněcována býti: protože kdo co dělá s chutí míle, práce jest mu kratochvíle.

2. Způsob předkládání jim všeho takový býti musí, aby jim všechno učení nepřicházelo jinak než jeho hra a kratochvíl.“

Bližšie informácie o priebehu súťaže spolu s fotogalériou nájdete záujemcovia na webovej stránke <http://www.pf.ukf.sk/kpg/>.

*Renáta Polakovičová, Júlia Ivanovičová
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*